

14.12.2015

Ryj/2

§ 1218

Helsingin kaupungin hulevesistrategian toimenpiteiden edistymisen tilannekatsaus

HEL 2013-013374 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi Helsingin kaupungin hulevesistrategian hulevesityöryhmän selvityksen hulevesitoimenpiteiden toteutumistilanteesta tiedoksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kimmo Kuisma, projektinjohtaja, puhelin: 310 25808
kimmo.kuisma(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin hulevesistrategia
- 2 Helsingin hulevesistrategian toimenpiteiden edistymisen tilannekatsaus, (HKR, 18.10.2013)
- 3 Hulevesistrategian toimenpideohjelman toteutumisen tilannetaulukko (Ymk, 26.9.2013)
- 4 Hulevesitulvariskialueiden ja hulevesitulvaherkkien alueiden selvittäminen Helsingin kaupungissa.pdf
- 5 Huleveden laatuselvitys.pdf
- 6 Huleveden varassa olevien luonto- ja virkistysarvojen kartoitus.pdf
- 7 Loppuraportti Kuninkaantammi.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Hulevesistrategia valmistui eri hallintokuntien yhteistyönä 28.12.2007. Kaupunginhallitus hyväksyi 20.10.2008 § 1224 Helsingin kaupungin hulevesistrategian. Samalla kaupunginhallitus kehotti kaupunginjohtajaa

14.12.2015

Ryj/2

asettamaan hulevesiryhmän, jonka tulee edistää hulevesistrategian täytäntöönpanoa sekä kehitystä. Kaupunginjohtaja asetti 21.1.2009 hulevesiryhmän edellä mainitun kehotuksen mukaisesti ja nimesi hulevesiryhmän edustajat.

Hulevesistrategian tavoitteena on tulvimishaittojen poistaminen ja ehkäiseminen, pohjaveden pinnan ennallaan pitäminen, alueellisen ja paikallisen kuivatuksen varmistaminen, haitallisten aineiden minimoiminen hulevesissä sekä huleveden hyödyntäminen resurssina. Strategiassa esitetään hulevesiin liittyvät yleiset toimintaperiaatteet, joita suunnittelussa ja rakentamisessa on tarkoitus noudattaa.

Keskeisiä tekijöitä strategiassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi ovat kaupungin virastojen ja laitosten yhteistyön tiivistäminen, yhteisten hulevesien hallintaperiaatteiden noudattaminen, yhteisten suunnittelu- ja rakentamisperiaatteiden noudattaminen sekä parempi hulevesien kokonaishallinta. Lisäksi rakentajia ja rakennuttajia pyritään sitouttamaan strategian tavoitteisiin.

Helsingin hulevesistrategian toimenpiteiden toteutumisen tilanne

Strategian integroiminen kaavoitukseen (Ksv)

Kaupunkisuunnitteluvirastossa hulevesistrategian integroiminen kaavoitukseen tapahtuu laatimalla kaikkiin uusien rakentamisalueiden kaavoihin vesihuollon, kuivatuksen ja korkeustasojen yleissuunnitelmat. Yleissuunnitelmien mitoitustarkastelut tehdään valuma-aluelähtöisesti.

Kutakin kaavaa laadittaessa selvitetään suunnittelualueen rakentamisen olosuhdetekijät ja reunaehdot sekä tulevan rakentamisen rakentamistapa ja -tehokkuus. Samanaikaisesti arvioidaan alueen kuivatuksen järjestämismahdollisuudet, eli selvitetään hulevesistrategiassa esitetyn hulevesien käsittelyn ja johtamisen prioriteettijärjestyksen toteuttamisedellytykset

Hulevesistrategian tavoitteiden toteutumisen kannalta kaavoitusvaihe on merkittävä, koska sen aikana valitaan alueen kuivatuksen pääperiaatteet ja varataan tilaa tulevalle rakentamiselle. Kaavojen yleispiirteisestä suunnittelutarkkuudesta johtuen hulevesien syntypaikkakäsittelyn ja johtamisen hidastavien ja viivyttävien menetelmien suunnittelu voidaan yleensä tehdä vasta seuraavissa suunnitteluvaiheissa. Kaupunkirakenteen edelleen tiivistyessä kaavoituksen keinot ovat tehokkaimmillaan kaavoitettaessa viher- ja virkistysalueita, joihin useinkin saataisiin luontevasti mahtumaan hulevesien virtausta hidastavia ja viivyttäviä rakenteita.

Asemakaavojen muutoksia yksinomaan hulevesistrategian tavoitteiden saavuttamiseksi ei toistaiseksi ole tarvinnut tehdä, sillä vakavat hulevesitulvat ovat Helsingissä hyvin harvinaisia.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on osallistunut hulevesistrategian Kuninkaantammen pilottihankkeeseen osayleiskaavan ja alueen asemakaavoituksen kautta.

Liitetaulukossa on esitetty merkittävimmät kaavoituskohteet, joissa hulevesistrategian tavoitteita on tähän mennessä toteutettu kaavoituksen keinoin.

Strategian integroiminen rakentamisprosesseihin (HKR, Rakvv)

Rakentaminen yleisillä alueilla

Hulevesistrategian integrointi rakentamisprosesseihin tapahtuu käytännössä suunnitelmien ja työselostusten avulla, joiden mukaan rakennetaan.

Rakennusvirasto on osallistunut hulevesistrategian Kuninkaantammen pilottihankkeeseen, jossa kuivatusratkaisut on suunniteltu strategian mukaisesti (yhteinen integroitu katu- ja puistoalueiden hulevesien viivytys/imeytysratkaisu). Kuninkaantammessa toteutetaan myös asemakaavassa määritelty tonttikohtainen viivytys.

Rakennusvirastossa toimii ns. kaupunkivedet - työryhmä, joka osaltaan edistää hulevesistrategian toteutusta. Pienvesiohjelman kautta kunnostetaan puroja ja siinä voidaan huomioida hulevesistrategian tavoitteet. Rakennusvirasto osallistuu lisäksi useisiin hulevesiä koskeviin kehittämishankkeisiin muiden hallintokuntien ja sidosryhmien kanssa.

Hulevesiasioiden huomioiminen puistohankkeissa on jo vallitseva käytäntö. Liitteessä on esitetty rakennusviraston toteuttamia tai suunnitteluvaiheessa olevia yleisten alueiden rakentamiskohteita, joissa hulevesistrategiaa toteutetaan.

Rakentaminen tonteilla

Rakentamisprosessit koostuvat kolmesta osasta: ennakkovalmistelu (esim. yhteistyö asemakaavan laatijan kanssa, alueryhmätyöskentely), rakennuslupavaihe ja rakentamisvaihe. Rakennusvalvonta on alueryhmätyöskentelyssä pyrkinyt pitämään esillä rakennusjärjestyksen hulevesiä koskevaa määräystä, hulevesistrategiaa ja edellyttämään niiden noudattamista.

Rakennuslupavaiheessa käytävissä ennakkoneuvotteluissa samat asiat käydään luvan hakijan kanssa läpi tarkemmin ja luvassa edellyt-

14.12.2015

Ryj/2

tään hulevesisuunnitelman toimittamista. Rakentamisvaiheessa hulevesien hallintaa ohjataan ja valvotaan käytössä olevan työmaavesiohjeen mukaisesti.

Strategian integroiminen lupaprosesseihin (Rakvv, Ymk)

Rakennusluvut (Rakvv)

Hulevesien käsittelyssä noudatetaan ensisijaisesti asemakaavaa, mikäli siinä on hulevesien käsittelyyn liittyviä määräyksiä. Niiden puuttuessa noudatetaan Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen 16 §:ää, joka edellyttää ensisijaisena ratkaisuna imeyttämistä. Ellei imeyttäminen tontilla onnistu, on rakennusvalvonta ohjannut hulevesistrategian mukaisesti viivyttämiseen ja hidastamiseen.

Rakennuslupa-asiakirjoissa on esitettävä vähintään alustava hulevesisuunnitelma. Myönnettäviin rakennuslupiin liitetään lupamääräys, jonka mukaan ennen rakennustöihin ryhtymistä on laadittava lopullinen hulevesisuunnitelma. Pääsääntöisesti lupamääräyksenä on myös piha- ja istutussuunnitelma, jonka laatijan tulee olla suunnittelutehtävän vaativuustasoon nähden pätevä ja kelpoinen. Pääsuunnittelijan tehtävänä on valvoa, että hule- sekä piha- ja istutussuunnitelmat integroituvat toisiinsa.

Ympäristöluvut (Ymk)

Päästöjä ympäristöön tuottavat laitokset tarvitsevat toiminnalleen ympäristöluvan, jossa voidaan antaa ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevia määräyksiä. Ympäristökeskus on antanut hulevesiä koskevia lupamääräyksiä mm. betoniasemille ja polttonesteiden jake-luasemille. Hulevesiä koskevien lupamääräysten tarve arvioidaan kaikissa vireille tulevilla ympäristöluvuissa.

Strategian integroiminen sopimuksiin (Kv,HKR,HSY,Liv,Ksv)

Erilaisissa rakentamiseen liittyvissä asiakirjoissa ja sopimuksissa on mahdollista antaa hulevesiä koskevia ehtoja ja määräyksiä. Tällaisia mahdollisia sopimuksia ovat mm. tontinluovutussopimus (kauppakirja- ja vuokrasopimus), vuokrasopimus, konsulttisopimus ja urakkasopimus.

Kaavoitukseen ja rakentamiseen liittyvissä hulevesiä koskevissa konsulttisopimuksissa on edellytetty, että konsultti ottaa työssään huomioon hulevesistrategian tavoitteet. Strategian integroiminen tontinluovutussopimukseen on ollut keskusteluissa jo esillä. Joissakin vuokrasopimuksissa on jo annettu hulevesiä koskevia määräyksiä. Urakkasopi-

muksiin on myös mahdollista liittää hulevesiä koskeva ns. työmaavesiohje.

Hulevesimääräykset sopimuksissa eivät ole vielä muodostuneet vakiintuneiksi käytännöiksi.

HSY:n ja omistajakaupunkien välisessä kuntatekniikan yhteistyön puitesopimuksessa (kaupunginhallituksen päätös 22.9.2014 § 964) todettiin, että hulevesien vastuunjaon periaatteista laaditaan erillinen sopimus.

Ajantasaiset suunnittelu- ja rakentamishojeet (Ksv,HKR,Rakvv,Ymk,HSY)

Hulevesiä koskevia suunnittelu- ja rakentamishojeita on valtakunnallisia ja kaupungin eri hallintokuntien omia tarkennettuja ohjeita. Yleisesti käytössä on kuntaliiton vuonna 2012 julkaisema ”Hulevesiopas”.

Hulevesiopas on käytössä kaavoitusvaiheessa sekä yleisten alueiden hulevesien suunnittelussa ja rakentamisessa. Kaupunkisuunnitteluvirastossa ja rakennusvirastossa ei ole käytössä virastojen laatimaa omaa erityisesti hulevesiä koskevaa ohjeistusta.

Hulevesiopas on käytössä kaavoitusvaiheessa sekä yleisten alueiden hulevesien suunnittelussa ja rakentamisessa. Kaupunkisuunnitteluvirastossa ja rakennusvirastossa ei ole käytössä virastojen laatimaa omaa erityisesti hulevesiä koskevaa ohjeistusta.

Tonttien rakentamisen hulevesien hallintaan liittyen rakennusvalvonnalla on käytössä seuraavia omia ohjeita: 1) Ohje tärkeille pohjavesialueille rakentamisesta, 2) Ohje työmaa-aikaisten hulevesien hallinnasta (hallintokuntayhteistyönä valmisteltu), 3) Ohje sade- ja kuivatusvesien poisjohtamisesta. Lisäksi rakennusvalvonnassa on valmisteilla hulevesien johtamista koskeva PKS -ohjekortti sekä jo valmistunut ”Omakotiasukkaan opas”, jossa käsitellään myös hulevesiä.

Kaupungin hallintokuntayhteistyönä on valmistunut kesällä 2013 kiinteistöille tarkoitettu ”Helsingin kaupungin tulvaohje”, jossa on osio hulevesitulviin varautumisesta.

Ympäristökeskus arvioi likaantuneiden hulevesien käsittelyohjeen tarpeen.

HSY on laatinut uuden verkostosuunnittelukäytännöt -ohjeen (1.11.2012), jossa ohjeistetaan noudattamaan suunnitteluhankkeissa Helsingin hulevesistrategiaa. Sekaviemäröidyillä alueilla tulee tarkistaa aina ensin erillisviemäröintiin siirtymisen tarkoituksenmukaisuus, kun suunnitellaan vesihuoltoverkoston saneeraamista tai uudisrakentamista. Ohjeessa on myös kasvatettu hulevesiviemärin ja sekavesiviemärin

14.12.2015

Ryj/2

mitoitussadetta. Mitoitussateiden kasvattamisella HSY pyrkii varautumaan ilmastomuutoksen aiheuttamaan sademäärien kasvuun ja vähentämään rankkasateiden aiheuttamia viemäritulvia.

Epäselvistä asioista sopiminen (kaikki hallintokunnat)

Rakentamiskorkeudet (Rakvv,Ksv,HKR,HSY,Kv)

Maankäyttö- ja rakennuslain ja vesihuoltolain muutoksista johtuvat vaikutukset selvitetään ja muutetaan tarvittaessa toimintatapoja vastamaan lainsäädäntömuutoksia.

Rännivedet ja liukkauden torjunta (HKR,HSY)

Vanhojen talojen rännivesien liittäminen suoraan hulevesiverkostoon katuhankkeiden yhteydessä on ollut satunnaista ja käytännöt vaihtelevia. Rännivesien liittäminen suoraan hulevesiviemäriin voi aiheuttaa kapasiteettiongelmia ja tulvia. Toimintatavoista on syytä sopia HKR:n ja HSY:n kesken.

Tulvavahinkovastuut (HKR,HSY,Liv,Kv)

Hulevesitulvia koskevat korvausvastuut kaupungin sisällä ovat olleet epäselviä. Asiasta ei ole ollut neuvotteluja. Poikkeuksellisten rankkasateiden aiheuttamia vahinkoja korvataan tulvavakuutusten kautta, mutta ei pienemmistä tulvista syntyneitä vahinkoja.

Ojavastuut ym. oja-asiat (HKR,HSY,Rakvv,Ymk,Kv)

Rakennuslupien juoheva ohjaaminen hulevesistrategian mukaisiksi edellyttää nk."ojakaavan" laatimista; tarvitaan selvitys olemassa olevista ojista sekä niiden haltijoista. Lisäksi tarvitaan periaatteellinen kaupungin kattava ojasuunnitelma.

Purojen ja avo-ojien kunnossapitovastuista on sovittu 1.1.2000 HKR:n ja Helsingin Veden välisellä sopimuksella, joka on edelleen voimassa. Toistaiseksi hyväksymättä olevassa kuntateknisessä yhteistyösopimuksessa sovitaan myös hulevesijärjestelmien ja avo-ojien vastuurajoista. KT-sopimuksen tultua voimaan, on ojavastuista syytä sopia tarkemmin HSY:n ja HKR:n kesken. Osa avo-ojista kuuluu muiden hallintokuntien, ELY:n tai yksityisten tonttien vastuulle. Avo-ojien ylläpitovastuiden selkeyttämisessä auttaisi ajan tasalla oleva ojakartta, josta selviää ojan omistaja.

Yksityisten tonttien välisten ojien hoitoa ja ylläpitoa koskien yksityisten kiinteistöjen omistajia tulisi ohjeistaa lisää ojien merkityksestä mm. rankkasateiden tulvareitteinä.

14.12.2015

Ryj/2

Lupa-asioiden koordinointi (Ymk, HKR)

Rakennusvirasto ja ympäristökeskus ovat koordinoineet keskenään hulevesiä koskevat rakennusviraston ns. sijoitusluvat ja ympäristökeskuksen päättämät vesihuoltolain mukaiset vapauttamishakemukset hulevesiviemäriin liittämistä.

Lisäselvitykset

Hulevesistrategia sisältää neljä erillisselvitystä.

Pilottihanke, Kuninkaantammen osayleiskaava-alue (Taske)

Yksi näistä erillisselvityksistä on ”valuma-aluekohtainen perusselvitys ja yleissuunnitelma”, joka hallintokuntien yhteispäätöksellä laajennettiin hulevesistrategian pilottihankkeeksi. Kuninkaantammi valikoitui pilottihankkeen alueeksi, koska sen osayleiskaavaa varten oli laadittu kattavat hulevesien hallintaselvitykset. Pilottihankkeen toiminta käynnistyi lokakuussa 2008.

Pilottihankkeen kaupunkitasoiseksi tavoitteeksi asetettiin hulevesien kokonaishallinnan edistäminen eri hallintokunnissa. Hankkeessa on tarkasteltu, miten hulevesistrategia käytännössä toteutuu hulevesien hallinnan suunnittelun ja rakentamisen prosesseissa. Lisäksi hankkeessa on arvioitu Kuninkaantammen kokemusten pohjalta strategian toteuttamisesta aiheutuvia muutostarpeita kaupunkikonsernin sisäiseen yhteistyöhön ja toimintatapoihin. Pilottihankkeessa on pyritty löytämään ja soveltamaan toimivia käytäntöjä kaupungin eri virastojen yhteistyölle hulevesistrategian toteuttamisessa siten, että toimintatapoja voidaan soveltaa myöhemmin kaupungin muillakin alueilla.

Pilottihankkeessa on laadittu kaksi hulevesistrategian periaatteita toteuttavaa valuma-aluekohtaista perusselvitystä ja yleissuunnitelmaa. Hulevesipilotissa on tutkittu luonnonmukaisia viivytyksen menetelmiä ja suunnitteluratkaisut ovat hulevesistrategian prioriteettijärjestyksen mukaisia. Pilotissa hulevesi on nostettu putkistosta maan päälle esiin ja näkyväksi kaupunkirakentamisen teemaksi ja ilmeeksi.

Pilottihankkeessa on tunnistettu tarve tiivistää monialaista suunnittelu-yhteistyötä niin kaupungin sisällä kuin myös kiinteistönomistajien kanssa. Eri hallintokuntien suunnitteluvaiheet limittyvät aiempaa enemmän päällekkäin. Toisaalta strategian prioriteettijärjestyksen periaate hulevesien hallinnasta syntypaikallaan edellyttää maanomistajan osallistamista suunnitteluun. Asemakaavalla muodostuvien kortteleiden ja tonttien tulevat toteuttajat tulisi kiinnittää suunnitteluprosesseihin jo luonnossuunnitteluvaiheessa. Kuninkaantammessa tonttikohdaiset huleve-

sien hallinnan vaatimukset ovat edellyttäneet uusien maankäytösopimuspykälien käyttöönottoa.

Hulevesistrategian prioriteettijärjestykseen perustuva hulevesien kokonaisuus (viivytystä ja imeytystä syntypaikoilla, katualueilla ja puistoissa) vaikuttaa puistojen rakentamisaikatauluihin. Jos viheralueille asetetaan tekninen hulevesiä viivyttävä tehtävä, on kaupungin suunniteltava ja rakennettava puistoja uusien alueiden käyttöönoton edellytyksinä nykyistä aikaisemmin. Etupainotteisten puistoinvestointien rahoitus on osoittautunut haasteelliseksi. Vaiheittain rakentamisella voidaan rahoitustaakkaa jakaa usealle vuodelle. Tämä edellyttää huolellista budjetointia ja urakka-rajojen määrittelyä. Lisäksi tämä saattaa johtaa ympäristön keskeneräisyyteen pitkäksi aikaa.

Uusien alueiden rakentaminen lisää hulevesien määrää ja heikentää veden laatua kaukana varsinaisen rakennusalueen ulkopuolella, esim. lisäten ojien tulvaherkkyttä valuma-alueella. Hulevesipilotissa viereisen Hakuninmaan pientaloalueen asukkaat osallistettiin mukaan suunnitteluprosessiin. Asukkaille pidettiin keskustelu- ja tiedotustilaisuuksia. Kaupunki sai menettelyllä asukkailta tärkeää paikallistietoa ja samalla sitoutti ympäröivää yhteisöä tulossa oleviin asuinympäristön muutoksiin.

Pilottihankkeessa ei ole vielä ehditty saada tietoa luonnonmukaisten hallintamenetelmien konkreettisista vaikutuksista hulevesien määrään ja laatuun tai uudenlaisten rakenteiden ylläpitokustannuksiin, koska rakentaminen on vielä kesken. Mätäjoen laskuojaan on perustettu rakennusviraston ja Helsingin yliopiston yhteistyönä tutkimusasema, jonka tulokset mahdollistavat vertailuselvityksen laatimisen lähtötilanteen, rakentamisen aikaisten hulevesien ja valmiin alueen lopputilanteen kesken.

Hulevesien hallinnan kokonaisuus, reunaehdot, mahdollisuudet ja vaikutukset ovat edelleen osittain epäselviä kansalaisille, pienrakentajille ja suunnittelijakunnalle. Pilotissa laadittiin vuorovaikutussuunnitelma, jossa suunnittelu- ja rakentamisprosessien viestintää ja vuorovaikutusta tarkasteltiin hulevesien hallinnan näkökulmasta. Pilottikohteessa seurataan hulevesistrategian toteutumista ja vaikutuksia aina alueen rakentamisen loppuun asti, vaikka strategian edellyttämä selvitys on tehty.

Huleveden laatuselvitys (Ymk)

Ympäristökeskus käynnisti vuonna 2010 huleveden laatuselvityksen, jossa tutkittiin huleveden laatua eri puolilta kaupunkia maankäytöltään erityyppisiltä alueilta. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää huleveden yleinen laatu Helsingissä ja eroavatko asuinalueet, teollisuusalueet ja

paikoitusalueet toisistaan. Tuloksia verrattiin erilaisille haitta-aineille annettuihin raja-arvoihin ja pyrittiin selvittämään mahdollinen hulevesien puhdistamistarve. Tuloksia voidaan hyödyntää hulevesijärjestelmien suunnittelussa ja hulevesien laadun parantamishankkeissa.

Hulevesitulvariskialueiden kartoitus (HKR)

Helsingin kaupunki selvitti merkittävät hulevesitulvariskialueet vuoden 2011 lopulla. Selvitystarve perustui kesällä 2010 voimaan tulleeseen lakiin ja asetukseen, joiden mukaan kunnat vastaavat hulevesitulvariskien hallinnan suunnittelusta.

Hulevesitulvatiedot selvitykseen kerättiin erilaisista eri tahojen tietokannoista sekä internet - kyselyn avulla. Yhteensä erilaisia tulvakohteita paikallistettiin eri aineistojen perusteella noin 240 kappaletta, joista noin 170 oli selvästi sijainniltaan erillisiä. Yleisöpalautteen perusteella Helsingissä todettiin vielä yli 50 selvästi uutta hulevesitulvakohdetta.

Selvityksen perusteella yksikään hulevesitulvakohde ei kuitenkaan ylittänyt tulvariskien hallinnasta annetun lain mukaista merkittävyyden kynnystä. Arvioinnin perusteella kuitenkin todettiin, että Helsingissä on monta hulevesitulvaherkkää aluetta, joissa mahdolliset hulevesitulvat voivat aiheuttaa oleellista haittaa kaupungin toiminnalle tai omaisuudelle. Näitä alueita tarkasteltiin lähemmin haitan laajuuden, syiden ja mahdollisten vähentämistoimenpiteiden selvittämiseksi. Selvitystä varten laadittiin Helsingin alueesta hulevesimallinnus. Selvityksen perusteella esitettiin alustavasti 16 kohdetta lähempään tarkasteluun korjaustoimenpiteiden suunnittelua varten. Kolmelle kohteelle laadittiin Aalto yliopistossa opinnäytetyönä tarkemmat suunnitelmat hulevesiongelmien poistamiseksi.

Huleveden varassa olevien luonto- ja virkistysarvojen kartoitus (HKR)

Selvityksen tarkoituksena oli tuottaa tietoa maankäytön ja vesihuollon suunnittelutyökaluiksi kaupunkisuunnitteluvirastolle, rakennusvirastolle, liikuntavirastolle ja kiinteistövirastolle sekä ympäristökeskukselle. Uuden vesihuolto- ja maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön myötä vesihuollon suunnittelu tulee tulevaisuudessa muuttumaan kokonaisvaltaisemmaksi ja luonnonmukaisia menetelmiä tullaan painottamaan vaihtoehtoisena keinona rakennettujen alueiden hulevesien käsittelyssä. Selvitys sisältää pienvesien valuma-alueiden tarkastelun ja luontoarvojen, kuten esimerkiksi kosteikkojen kartoituksen. Selvityksessä kartoitettiin Helsingin alueelta sellaisia arvokkaita kosteikkoja, jotka sijaitsevat rakennettujen alueiden hulevesien välittömässä vaikutuspiirissä tai ovat riippuvaisia hulevesistä. Selvityksessä tarkastellaan myös hulevesien riittävyys virkistysarvojen säilymisen kannalta. Selvityksessä hyö-

dynnetään hulevesitulvatarkastelussa tuotettuja valuma-alue- ja hulevesimalleja.

Selvityksessä todettiin, että Helsingin alueella on nykytilanteessa varsin vähän sellaisia luonto-, maisema- tai virkistysarvoiltaan merkittäviä kosteikkoja, joihin voidaan johtaa hulevesiä tai joissa voidaan tehokkaasti viivyttää hulevesiä. Kaupunkirakenteen tiivistyessä tulee hulevesikysymyksiä ratkaista muun muassa rakentamalla hulevesin viivytysrakenteita, kuten viivytysaltaita, puistoihin ja rakennetuille viheralueille.

Luonnonmukaisen hulevesihallinnan näkökulmaa suositellaan tulevaisuudessa huomioitavaksi systemaattisesti asema- ja yleiskaavaprosessien yhteydessä. Kaavaprosessissa ympäristön tilaa ja siihen kohdistuvia vaikutuksia tulee selvittää lain edellyttämässä laajuudessa ja riittävän aikaisessa vaiheessa siten, että niitä voidaan sisällyttää riittävän laajoina tilavarauksina osana kaavan kokonaisuutta.

Maankäyttö- ja rakennuslain sekä vesihuoltolain muutokset

Hulevesiä koskeva lainsäädäntö on muuttunut. Vesihuoltolain muuttamisen yhteydessä huleveden johtaminen ja käsittely erotettiin vesihuollon käsitteestä ja säännökset siirrettiin pääosin maankäyttö- ja rakennuslakiin 13 a lukuun " hulevesiä koskevat erityiset säännökset". Vesihuoltolakiin jäi edelleenkin huleveden viemärointiä koskevat säännökset. Laki vesihuoltolain muuttamisesta (681/2014) ja laki maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (682/2014) tulivat voimaan 1.9.2014.

Maankäyttö- ja rakennuslain 13 a lukuun on sisällytetty hulevesien hallintaa koskevat säännökset, jotka sisältävät uusia tehtäviä kunnalle. Hulevesiä koskevien säännökset on sijoitettu maankäyttö- ja rakennuslakiin, koska hulevesien hallinnan tärkein keino on maankäyttö ja kaavoitus. Kaavoituksen avulla voidaan kehittää hulevesien suunnitelmallista hallintaa. Hallinnan tavoitteena on kokonaisvaltainen hallinta eli hulevesiviemärien lisäksi hulevesiä viivytettäisiin ja imeytettäisiin niiden kerääntymispaikalla sekä johdettaisiin kosteikkoihin. Merkittävä tavoite on saada hulevedet pois jätevesiviemäristä. Vastuu hulevesin hallinnan järjestämisestä asemakaava-alueilla on kunnilla. Maankäyttö- ja rakennuslakiin tehdyt muutokset edellyttävät kunnassa johtosääntömuutosta. Yleisten töiden lautakunnalta, rakennuslautakunnalta ja kaupunkisuunnittelulautakunnalta on pyydetty lausunnot hulevesiä koskevan 13 a luvun viranomaistehtävien toimivaltaajaosta. Asia on tarkoitus tuoda kaupunginhallituksen päätettäväksi vuonna 2016.

Vesihuoltolakiin tehtyjen muutosten tavoitteena on turvata toimintavarmat ja kohtuuhintaiset vesihuoltopalvelut sekä parantaa vesihuoltolaitosten toiminnan ja talouden läpinäkyvyyttä. Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien sekä HSY:n kesken on käynnistynyt

14.12.2015

Ryj/2

loppukesällä 2015 kuntatekniseen sopimukseen liittyvät sopimusneuvottelut huleveesisopimuksesta. Huleveesisopimuksessa sovitaan kaikista niistä hulevesiasioista, joilla on rajapintaa kaupunkien ja HSY:n välillä. Sopimus on tarkoitus saada hyväksytyksi vuoden 2016 aikana.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kimmo Kuisma, projektinjohtaja, puhelin: 310 25808
kimmo.kuisma(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin hulevesistrategia
- 2 Helsingin hulevesistrategian toimenpiteiden edistymisen tilannekatsaus, (HKR, 18.10.2013)
- 3 Hulevesistrategian toimenpideohjelman toteutumisen tilannetaulukko (Ymk, 26.9.2013)
- 4 Hulevesitulvariskialueiden ja hulevesitulvaherkkien alueiden selvittäminen Helsingin kaupungissa.pdf
- 5 Huleveden laatuselvitys.pdf
- 6 Huleveden varassa olevien luonto- ja virkistysarvojen kartoitus.pdf
- 7 Loppuraportti Kuninkaantammi.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kiinteistövirasto
Rakennusvirasto
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Ympäristökeskus

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 04.02.2014 § 19

HEL 2013-013374 T 00 00 02

Päätös

14.12.2015

Ryj/2

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti merkitä tiedoksi Helsingin huleve-
sistrategian toimenpiteiden edistymisen tilannekatsauksen ja päätti, et-
tei asia anna aiheita muihin toimenpiteisiin.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37251
jouni.kilpinen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 10.12.2013 § 387

HEL 2013-013374 T 00 00 02

Päätös

Ympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi Helsingin hulevesistrate-
gian toimenpiteiden edistymisen tilannekatsauksen ja päätti, ettei asia
anna aiheita muihin toimenpiteisiin.

Esittelijä

ympäristöpäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Paula Nurmi, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32005
paula.nurmi(a)hel.fi